

Svar på regeringsuppdrag

Rapport – Delredovisning av uppdrag att inrätta, drifva och förvalta en gemensam åtkomstpunkt för svenska aktörer gällande den tekniska lösningen e-Codex

Försäkringskassan

Datum: 2024-11-27

Delredovisning av uppdrag att inrätta, drifva och förvalta en gemensam åtkomstpunkt för svenska aktörer gällande den tekniska lösningen e-Codex

Version 1.0

Dnr: FK 2024/011223

1. Inledning och bakgrund

Regeringen har uppdragit åt Försäkringskassan att inrätta, drifva och förvalta en gemensam nationell åtkomstpunkt som möjliggör gränsöverskridande elektroniskt utbyte av uppgifter genom systemet e-Codex. Uppdraget har givits genom ett regeringsbeslut (Ju2024/01093, 2024-05-08) och ska utföras i enlighet med *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/850 av den 30 maj 2022 om ett datoriserat system för gränsöverskridande elektroniskt utbyte av uppgifter på området civil- och straffrättsligt samarbete (e-Codex-systemet) och om ändring av förordning (EU) 2018/1726 ("e-Codex-förordningen")*. Uppdraget innebär att det ska vara möjligt för svenska aktörer att ansluta sig till och använda den gemensamma nationella åtkomstpunkten. För vissa särskilt utpekade myndigheter ska anslutning vara möjlig inom en viss tidsfrist.

Regeringsuppdraget innefattar även ett deluppdrag som ska rapporteras senast den 1 december 2024. Deluppdraget innebär att Försäkringskassan ska

- fastställa formerna för, och i lämplig utsträckning innehållet i, *myndighetssamverkan* avseende åtkomstpunkten,
- göra en *rättslig analys* av förutsättningarna för att Sverige ska kunna uppfylla kraven i e-Codex-förordningen såvitt avser en gemensam nationell åtkomstpunkt samt
- analysera de *nödvändiga åtgärder* som i övrigt krävs för inrättande, drift och förvaltning av den gemensamma nationella åtkomstpunkten.

2. Rättsliga förutsättningar och regleringsbehov

Försäkringskassan har utfört en rättslig analys av förutsättningarna för att Sverige ska kunna uppfylla kraven i e-Codex-förordningen såvitt avser en gemensam nationell åtkomstpunkt.

Sammanfattningsvis resulterar den rättsliga analysen i följande slutsatser:

- Försäkringskassans ansvar för att drifva och förvalta den gemensamma nationella åtkomstpunkten bör regleras i Försäkringskassans instruktion.
- Det behövs kompletterande nationella författningsbestämmelser för att Sverige ska kunna uppfylla de krav som följer av e-Codex-förordningen och tillhörande EU-rättsakter. Det gäller för såväl de krav som ställs på Sverige som medlemsstat som de krav som ställs på enheter som driver auktoriserade åtkomstpunkter.
- Det har inte identifierats behov av någon *särskild* dataskyddsrättslig eller sekretessrättslig reglering för den gemensamma nationella åtkomstpunkten.
- Det bör regleras i nationell förordning att Försäkringskassan har ett särskilt ansvar för att driva samverkan med de myndigheter som väljer att använda den gemensamma nationella åtkomstpunkten.

3. Myndighetssamverkan

Antaganden om en permanent verksamhet och rekommenderad anslutning

Denna rapport utgår från antagandet att åtkomstpunkten kommer att leda till en permanent verksamhet och att den därför bör ges ett stabilt rättsligt stöd. Myndigheter som rekommenderas att ansluta till den nationella åtkomstpunkten, såsom Domstolsverket och Skatteverket, är dock inte skyldiga att använda Försäkringskassans lösning; de kan inrätta egna åtkomstpunkter. Fördelen med en gemensam lösning är potentiella stordriftsfördelar och kostnadsbesparingar.

Informationsansvar och skadeståndsansvar

Enligt e-Codex-förordningen har medlemsstater ett informationsansvar för att sprida kännedom om e-Codex-systemet, men detta anses huvudsakligen åligga eu-LISA. Skadeståndsansvaret för skador på grund av driften av en auktoriserad åtkomstpunkt regleras i förordningen. Kostnadsfördelningen skulle kunna regleras t.ex. genom att klausuler om regressrätt införs i överenskommelser med anslutande myndigheter. Det skulle också kunna regleras genom att kompensation sker genom den statliga budgetprocessen. Försäkringskassan ansvarar enbart för åtkomstpunktens drift, medan ansvar för driften av klientapplikationer och bakgrundssystem ligger på de anslutande myndigheterna.

Anslutningsprocess

Anslutningsprocessen och samverkansmodellen är framtagen utifrån Försäkringskassans tidigare erfarenheter av samordnad statlig it-drift och EESSI. Denna process innehåller bland annat avsiktsförklaringar, tekniska checklistor, personuppgiftsbiträdesavtal och servicenivåavtal (SLA), vilket bidrar till en strukturerad och enhetlig anslutning för de myndigheter som väljer att använda den gemensamma åtkomstpunkten.

4. Slutsatser och rekommendationer

Sammanfattningsvis förordas att Försäkringskassans uppdrag att drifva och förvalta en nationell gemensam e-Codex åtkomstpunkt införs i Försäkringskassans instruktion och att samverkan regleras i en nationell förordning. Detta skulle ge Försäkringskassan en stabil och tydligt definierad roll och säkerställa en långsiktig samverkan med andra myndigheter.

Kompletterande nationell reglering för att tydliggöra ansvarsroller bör införas för att tillgodose e-Codex-förordningens krav. Samverkan med anslutna myndigheter och eu-LISA säkerställer att både nationella och EU-rättsliga krav för informationssäkerhet och drift uppfylls på ett ändamålsenligt sätt.

Syftet med förslagen som lämnas delrapport e-Codex Samverkan och e-Codex Rättslig analys är att lyfta behovet av kompletterande reglering för att tydliggöra framförallt ansvarsroller samt beskriva formerna för, och innehållet i, myndighetssamverkan avseende åtkomstpunkten. Med en sådan reglering tillgodoses e-Codex-förordningens krav.

Bilagor

Delrapport e-Codex Samverkan
e-Codex Rättslig analys

Peter Haglind

Henrik Palmgren